

เรื่องร้องเรียนจากประชาชน

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.)
ประจำปี พ.ศ. 2560

คณะอนุกรรมการ รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน เป็นคณะกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551 มีหน้าที่รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน กรณีที่องค์การ ผู้ผลิตรายการ พนักงาน หรือลูกจ้างขององค์การกระทำการหรือผลิตรายการที่ขัดต่อข้อบังคับขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตรายการและการเผยแพร่รายการ พ.ศ. 2552 และข้อบังคับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตรายการและการเผยแพร่รายการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 โดยมีอนุกรรมการ 10 คน ประกอบด้วย กรรมการนโยบาย 2 คน ผู้แทนผู้อำนวยการ ส.ส.ท. 1 คน ผู้แทนสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ 1 คน ผู้แทนองค์กรสื่อสารมวลชน 3 คน ผู้แทนสหภาพนายความ 1 คน ผู้แทนมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก 1 คน ทั้งนี้ เพื่อให้องค์การ ผู้บริหาร พนักงาน ผู้ปฏิบัติงานของ ส.ส.ท. และบุคคลภายนอกที่ทำงานด้านการผลิตรายการให้กับองค์การกระทำในสิ่งที่ควรปฏิบัติตามมาตรฐานสื่อสาธารณะ

ปี พ.ศ. 2560 มีเรื่องร้องเรียนทั้งหมด 10 เรื่อง คณะอนุกรรมการฯ รับเป็นเรื่องร้องเรียนจำนวน 6 เรื่อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องที่ 1 เรื่องร้องเรียนรายการละคร “วัยใส ยกกำลัง 10” ตอน ปังบอย ตอนที่ 1 (ออกอากาศซ้ำ) มีเนื้อหาไม่เหมาะสม

ข้อร้องเรียน ข้อร้องเรียนรายการละคร “วัยใส
ยกกำลัง 10 ตอน ปังบอย” ตอนที่ 1 ออกอากาศซ้ำ
เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2560 เวลา 18.30-19.00 น.
ระบุว่าเนื้อหารายการตอนดังกล่าวนำเสนอภาพ
และเรื่องราวซุกงูไปสู่อันตรายหรือเสี่ยงต่อการ
ดำเนินชีวิตในวัยเด็ก พฤติกรรมความรุนแรง รวมถึง

ไม่เหมาะสมกับช่วงเวลาที่ยออกอากาศสำหรับเด็ก
เยาวชนและครอบครัว นอกจากนั้นคณะอนุกรรมการฯ
เห็นว่ารายการตอนนี้มีข้อบกพร่องตั้งแต่ขั้นตอน
การเขียนบทละครที่เกินจริง โดยขั้นตอนการผลิต
ได้ดำเนินการไปตามบทที่เขียนโดยมิได้ท้วงติง
หรือตั้งข้อสงสัยเช่นเดียวกับฝ่ายตรวจสอบรายการ
ดังนั้น การผลิตละครตอนนี้น่าจะขัดต่อข้อบังคับ ส.ส.ท.
ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและ
การเผยแพร่รายการ พ.ศ. 2552 จริยธรรมด้านการ

การนำเสนอที่ทำให้ผู้ชมรู้สึกสะเทือนใจและสะเทือน
ขวัญหลายช่วงหลายตอน และผู้ร้องเรียนขอให้
ดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ (1) ให้ระงับการออกอากาศ
รายการละครเรื่อง “วัยใสยกกำลัง 10 ตอน ปังบอย”
ตอนที่ 1 ทันที (2) ให้เรียกประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
หรือแนวทางเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีแบบนี้ขึ้นอีก
(3) ถ้านำมาออกอากาศใหม่ ต้องมีการพิจารณา
ปรับปรุงเนื้อหารายการนำเสนอเกี่ยวกับจินตนาการ
ของตัวละครซึ่งบอกรูปร่างเกินปกติหรือไม่

ผลการวิจัย มีมติรับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา
และเห็นว่า เนื้อหาที่ปรากฏในรายการละคร “วัยใส
ยกกำลัง 10 ตอน ปังบอย” ตอนที่ 1 อาจทำให้เด็ก
ที่ชมรายการเข้าใจผิดว่าสามารถทำตามโดยไม่เกิด
อันตราย และอาจนำไปประพฤตินิสัยแบบจนเกิด
อันตรายร้ายแรงได้ ซึ่งด้วยเนื้อหาดังกล่าวรวมถึง
การเลือกใช้เพลงประกอบที่ให้ความรู้สึกกดดันผู้ชม

คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากรายการที่แสดงออกถึง
ความรุนแรง ตามข้อ 8 ประกอบกับแนวทางปฏิบัติ
เพื่อธำรงจริยธรรมวิชาชีพการผลิต การจัดหา และ
การเผยแพร่รายการ องค์การกระจายเสียงและ
แพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ตามข้อ 8 (8.1)
(8.2) (8.3) (8.4)

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ เห็นว่า ส.ส.ท. ควร
ส่งเสริมการผลิตละครเด็กที่มีคุณภาพ แต่เห็นควร
ให้ฝ่ายบริหารกำกับสำนักรายการให้เข้มงวดกับผู้
เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการทั้งภายนอกและภายใน
องค์การ รวมทั้งฝ่ายตรวจสอบรายการต้องมีความ
เข้าใจกรอบข้อบังคับ ส.ส.ท. ว่าด้วยจริยธรรมของ
วิชาชีพฯ เพราะ ส.ส.ท. เป็นสื่อสาธารณะที่แตกต่าง
จากองค์กรสื่ออื่นๆ จึงต้องตระหนักและเน้นย้ำให้
ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามข้อบังคับ
จริยธรรมของ ส.ส.ท. โดยเคร่งครัด

เรื่องที่ 2 เรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบรายการ ข่าวเช้าวันใหม่ ช่วง “บอกเล่าข่าวดี” มีโฆษณาแฝง (วัคซีนพืช BIG)

ข้อร้องเรียน : ข้อร้องเรียนขอให้ตรวจสอบการ
นำเสนอเนื้อหารายการข่าวที่อาจขัดต่อข้อบังคับ
ส.ส.ท. ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพฯ เนื่องจาก
พบเห็นการโพสต์โฆษณา วัคซีนพืช BIG ในเฟซบุ๊ก
โดยนำคลิปรายการข่าววันใหม่ Thai PBS ความยาว
2.26 นาที ไปโพสต์ เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.
2559 เวลา 08.53 น. ข้อความที่โพสต์มีเนื้อหา
ที่กล่าวถึงผลิตภัณฑ์สำหรับพืช BIG พร้อมแสดง
ให้เห็นผลิตภัณฑ์อย่างชัดเจน

ผลการวินิจฉัย : มีมติรับเป็นเรื่องราวเรียนไว้พิจารณา
และเห็นว่าการนำเสนอข่าวเช้าวันใหม่ ช่วง “บอกเล่า
ข่าวดี” นำเสนอผลิตภัณฑ์วัคซีนพืช BIG เป็นการ
นำเสนอตราสัญลักษณ์สินค้า เป็นการกระทำที่
ขัดต่อข้อบังคับ ส.ส.ท. ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพ
เกี่ยวกับการผลิต และการเผยแพร่รายการ พ.ศ. 2552
ด้านความเป็นอิสระของวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อ
สาธารณะ และการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ข้อ 6
(6.7)

ทั้งนี้ จากการให้ข้อมูล คณะอนุกรรมการฯ
พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจากทีมข่าวเข้าใจขาดความรู้
ความเข้าใจในสิ่งที่ทำ และไม่เข้าใจในความเป็น
สื่อสาธารณะ จึงมีข้อเสนอแนะต่อฝ่ายบริหารว่า
ควรจัดอบรมข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ
เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนให้กับทีมข่าวเข้า
เพราะไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับด้านจริยธรรม
ของวิชาชีพที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

เรื่องที่ 3 : เรื่องร้องเรียนกรณีรายการที่นี้ ไทยพีบีเอส ช่วงนำเสนอรายงาน “นักธุรกิจเกาหลีใต้ ในไทยไม่หวังเกิดสงครามโลก ครั้งที่ 3” เผยแพร่ภาพ สัญลักษณ์ตราสินค้า

ข้อร้องเรียน : ข้อร้องเรียนนี้คณะอนุกรรมการฯ พบ
ว่า รายการ “ที่นี้ไทยพีบีเอส” ออกอากาศวันที่ 20
เมษายน พ.ศ. 2560 ช่วงเสนอรายงาน “ข่าวนักธุรกิจ
เกาหลีใต้ในไทยไม่หวังเกิดสงครามโลกครั้งที่ 3”
ปรากฏภาพสัญลักษณ์ตราสินค้าในการนำเสนอ
ภาพข่าวจำนวน 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ผู้ประกาศเกริ่นนำ
เข้าสู่ข่าวดังกล่าว ความยาว 0.23 นาที และ
ช่วงสัมภาษณ์นักธุรกิจเกาหลีใต้ ความยาว 0.04 นาที
ซึ่งอาจเข้าข่ายขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมวิชาชีพ
ของ ส.ส.ท.

ผลการวินิจฉัย : มีมติรับเป็นเรื่องราวเรียนไว้พิจารณา
และเห็นว่า รายการที่นำเสนอปรากฏภาพสัญลักษณ์
ตราสินค้าในการนำเสนอภาพข่าวจำนวน 2 ช่วง
ตามข้อร้องเรียน ได้แก่ ช่วงที่ผู้ประกาศเกริ่นนำ
เข้าสู่ข่าวดังกล่าว ความยาว 0.23 นาที และ
ช่วงสัมภาษณ์นักธุรกิจเกาหลีใต้ ความยาว 0.04 นาที
จึงเป็นการขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ
ของ ส.ส.ท. ด้านความเป็นอิสระของวิชาชีพ ความ
รับผิดชอบต่อสาธารณะ และการไม่มีผลประโยชน์
ทับซ้อน ตามข้อ 6 (6.6, 6.7, 6.8)

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นเพิ่มเติม
ว่าการปรากฏภาพสัญลักษณ์ตราสินค้าซึ่งขัดต่อ
ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพของ ส.ส.ท. ใน
รายการ “ที่นี้ไทยพีบีเอส” ซึ่งเป็นรายการข่าวหลัก
รายการหนึ่งขององค์กรมีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือ

จากผู้ชม ตลอดจนภาพลักษณ์ของทั้งองค์กร พิธีกร และรายการ ซึ่งฝ่ายบริหารต้องกำหนดมาตรการ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความตระหนักถึงปัญหาเพื่อ ไม่ให้เกิดขึ้นอีก และหากทีมงานนี้มีการกระทำที่ ขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพซ้ำอีก เห็นควร เสนอให้ฝ่ายบริหารดำเนินการพิจารณาลงโทษ ทางวินัย ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบ ส.ส.ท. ว่าด้วย ข้อปฏิบัติและการดำเนินการทางวินัยของพนักงาน พ.ศ. 2557 ข้อ 27 (1)

นอกจากนั้น จากการหาข้อเท็จจริงพบว่า ผู้ผลิตภายนอกเป็นผู้ผลิตรายงาน “ข่าวนักธุรกิจ เกาหลีใต้ในไทยไม่หวังเกิดสงครามโลกครั้งที่ 3” คณะอนุกรรมการฯ จึงเสนอให้ฝ่ายบริหารไปดำเนินการ ให้ ผู้ผลิตภายนอกมีความเข้าใจในข้อบังคับ ด้านจริยธรรมของวิชาชีพของ ส.ส.ท. และปฏิบัติ อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ซ้ำรอยอีก พร้อมทั้งนำคลิปรายงานข่าวดังกล่าวออกจากทุก ช่องทางสื่อของ ส.ส.ท. รวมทั้งติดตามดูว่ามีกรณำ รายงานชิ้นนี้ไปเผยแพร่โดยขัดกับระเบียบฯ หรือไม่

เรื่องที่ 4 : ข้อร้องเรียนกรณีข่าวคำ วันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2560 หัวข้อ “ภรรยาร้อยตรีถูกทำร้ายคดีไม่คืบ นายจึงนำมาฟ้องสื่อ” เสนอภาพผู้เสียหาย **ข้อร้องเรียน :** ข้อร้องเรียนกรณีรายการข่าวคำของ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2560 เสนอเรื่อง “ภรรยาร้อยตรีถูกทำร้ายคดีไม่คืบ นายจึงนำมาฟ้องสื่อ” ผู้ชมมีข้อสังเกตว่าข่าวดังกล่าว ได้นำเสนอภาพของผู้เสียหาย ซึ่งอาจเข้าข่ายขัดต่อ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพของ ส.ส.ท.

ผลการวินิจฉัย : มีมติรับเป็นเรื่องราวเรียนไว้พิจารณา และจากการพิจารณาเห็นว่า การนำเสนอข่าวเรื่อง “ภรรยาร้อยตรีถูกทำร้ายคดีไม่คืบ นายจึงนำมา ฟ้องสื่อ” ในรายการข่าวคำ เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2560 ไม่ขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ของ ส.ส.ท. โดยทีมงานให้เหตุผลว่า ไม่มีเจตนาที่ ขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ แต่ผู้เสียหาย ประสงค์และยินยอมให้ทีมข่าวนำเสนอภาพก่อน และหลังเกิดเหตุเปรียบเทียบกันเพื่อให้สังคมได้รับรู้ ข้อเท็จจริง กระนั้นทีมงานผู้ผลิตข่าวชิ้นนี้ได้พยายาม นำเสนอภาพระยะไกลเพื่อปกป้องผู้เสียหาย ตลอดจน มีความพยายามเสนอข่าวนี้ด้วยความระมัดระวัง

อย่างไรก็ตาม คณะอนุกรรมการฯ มีข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมว่า ในการนำเสนอข่าวที่จะต้องเปิดเผย ข้อมูลของแหล่งข่าวหรือผู้เสียหาย แม้แหล่งข่าว หรือผู้เสียหายมีความประสงค์และยินยอม แต่ทีมงาน ต้องชี้แจงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นตามมา อย่างครบถ้วน และถึงแม้แหล่งข่าวหรือผู้เสียหาย ยืนยัน ทีมงานก็ยังคงต้องมีความรับผิดชอบด้าน จริยธรรมในการนำเสนอข่าวและรายการ ด้วยการ พิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบและไม่จำเป็น ที่จะต้องเปิดเผยตามความประสงค์ของแหล่งข่าว หรือผู้เสียหายเสมอไป

พร้อมกันนี้ เพื่อป้องกันปัญหาข้อโต้แย้งที่ อาจเกิดขึ้นในอนาคต คณะอนุกรรมการฯ เสนอให้ ฝ่ายบริหารจัดทำแบบหนังสือยินยอมที่จะให้แหล่งข่าว ผู้ร่วมรายการ หรือผู้ถูกสัมภาษณ์ ลงนามยินยอมให้ ใช้ภาพ เสียง หรือเนื้อหาออกอากาศได้ โดยเฉพาะ ในกรณีที่เป็นเรื่องอ่อนไหวหรือเรื่องที่มีความขัดแย้ง สูง ซึ่งหนังสือยินยอมดังกล่าวจะสามารถใช้เป็น หลักฐานได้ภายหลัง หากมีข้อโต้แย้งทางกฎหมาย ขณะเดียวกันควรขึ้นข้อความตัวอักษรแสดงการ ยินยอมให้ปรากฏชัดเจนต่อสาธารณะในทุกช่องทาง สื่อด้วย

นอกจากนั้น คณะอนุกรรมการฯ ยังเสนอ ด้วยว่า ทีมผู้ผลิตข่าวและรายการ โดยเฉพาะข่าว อาชญากรรมควรศึกษากฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งเข้าใจและปฏิบัติตามกรอบ ข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพของ ส.ส.ท.

เรื่องที่ 5 : เรื่องร้องเรียนกรณีรายการ “พิตไปด้วยกัน” มีโฆษณาแฝง

ข้อร้องเรียน : ข้อร้องเรียนขอให้ตรวจสอบรายการ “พิตไปด้วยกัน” ซึ่งออกอากาศวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2560 และวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ว่ามีโฆษณาแฝงหรือไม่ รายการ “พิตไปด้วยกัน” ใช้ตราสัญลักษณ์โลโก้ไทยพีบีเอสเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาร่วมกับบริษัทเอกชนหรือไม่ ผู้ดำเนินรายการมีอาชีพขายสินค้าและเป็นผู้ดูแลเว็บไซต์สินค้า Vibram Five Fingers หรือไม่ และมีความเชื่อมโยงกับประเด็นโฆษณาแฝงหรือไม่ รวมทั้งมีข้อร้องเรียนเพิ่มเติมกรณีรายการเดียวกันนี้ซึ่งออกอากาศวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2560 และวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2560 ว่ามีโฆษณาแฝงและเทปรายการถูกนำไปเผยแพร่ในเพจขายผลิตภัณฑ์อาหารเสริม

ผลการวินิจฉัย : มีมติรับเป็นข้อร้องเรียนไว้พิจารณา โดยมีผลการพิจารณาข้อร้องเรียนประเด็นต่างๆ ดังนี้

ข้อร้องเรียน	ผลการพิจารณา
1. โฆษณาประชาสัมพันธ์เชิญชวนรายการวิ่ง “บุรีรัมย์มาราธอน” ในรายการ	- เนื่องจากกิจกรรมรายการวิ่ง “บุรีรัมย์มาราธอน” ออกอากาศในรายการ “พิตไปด้วยกัน” วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2560 ขณะที่กิจกรรมดังกล่าวได้ปิดรับสมัครไปตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 แล้ว ไม่เป็นการประชาสัมพันธ์กิจกรรมดังกล่าว จึงไม่ขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ
2. ผู้ดำเนินรายการได้รับการสนับสนุนสินค้าตัวอย่างมาจากบริษัท Compress sport ผู้ดำเนินรายการจึงให้การสนับสนุนการแข่งขันกีฬาที่จัดโดยบริษัทฯ ดังกล่าว ซึ่งจัดการแข่งขันโดยเพจที่ผู้ดำเนินรายการเป็นเจ้าของและผู้ดูแล	- ผู้ดำเนินรายการไม่มีเจตนาใส่ชุดกีฬาหรือรองเท้าดังกล่าวในรายการ และกางเกงยี่ห้อ Compress sport นั้น ราคาสินค้าจะอยู่ด้านใน บุคคลอื่นที่ไม่ได้อยู่ในวงการกีฬาจะไม่ทราบว่า เป็นกางเกงยี่ห้อ Compress sport จึงไม่ขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ
3. ใช้ร้านกีฬา REV RUNNER เป็นสถานที่ถ่ายทำรายการ จึงมีการโฆษณาแฝง และเป็นการโปรโมตสินค้าของร้านดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง มีการถ่ายให้เห็นตราสัญลักษณ์ของร้านฯ อย่างชัดเจน	- ตรวจสอบเทปรายการแล้ว เห็นว่าเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เครื่องวัดประสิทธิภาพของเท้าเครื่องแรก ของประเทศไทยที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ จึงไม่ขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรม
4. ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ดูแลเพจ Vibram Five Fingers และรับผิดชอบเกี่ยวกับการซื้อขายผลิตภัณฑ์กีฬาที่ขายรองเท้าดังกล่าว รวมทั้งใช้ร้านกีฬา REV RUNNER เป็นสถานที่ถ่ายทำรายการ เนื่องจากร้าน REV RUNNER เป็นผู้นำเข้ารองเท้ายี่ห้อ Vibram Five Fingers ในประเทศไทย	- เป็นความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ไทยพีบีเอส ที่ไม่รอบคอบในการคัดเลือกผู้ดำเนินรายการ - ตรวจสอบเทปรายการแล้ว เนื่องจากไม่ปรากฏภาพสินค้า Vibram Five Fingers จึงยังไม่ผิดในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างชัดเจน แต่การกระทำของผู้ดำเนินการผลิตมีความเคลือบแคลงสงสัยว่ามีผลประโยชน์ทับซ้อน เพราะเมื่อมีผู้สั่งซื้อผลิตภัณฑ์กีฬาที่ขายรองเท้าดังกล่าว ผู้ดำเนินรายการจะได้ผลประโยชน์จากการขายตรงรองเท้ายี่ห้อนี้คู่ละ 500 บาท

ข้อร้องเรียน	ผลการพิจารณา
<p>5. กิจกรรม five fingers run ซึ่งเป็นกิจกรรมของรายการ “ฟิตไปด้วยกัน” ในการผลิตของไทยพีบีเอส มีการขายโฆษณาให้กับเอกชนหลายแห่ง เช่น ผลิตภัณฑ์ Vibram Five Fingers, ร้าน Banana Run, ร้าน Avarin, ผลิตภัณฑ์ Compress sport และผลิตภัณฑ์ โฟคารีสเวท (มีการใช้โลโก้โดยที่ไม่ได้รับอนุญาต และนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะจนทำให้เกิดความเข้าใจผิด ทำให้มีผู้เคลือบแคลงสงสัยว่ามีผลประโยชน์ทับซ้อน และทำให้เข้าใจว่าไทยพีบีเอสรับโฆษณาสินค้า และควบคุมคนออกแบบไม่ได้)</p>	<p>- ไม่ปรากฏว่ามีการจัดกิจกรรม five fingers run แต่มีการนำตราสัญลักษณ์ของไทยพีบีเอสไปใช้ และนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต ในระหว่างที่มีแนวความคิดจัดกิจกรรมดังกล่าว จนทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าไทยพีบีเอสร่วมจัดกิจกรรม five fingers run จนทำให้ผู้ที่พบเห็นเกิดความเคลือบแคลงสงสัยว่ามีผลประโยชน์ทับซ้อน และทำให้เข้าใจว่าไทยพีบีเอสรับโฆษณาสินค้า</p> <p>ทั้งนี้ กรณีที่มีแบบเสื้อกิจกรรม five fingers run เผยแพร่ต่อสาธารณะ เนื่องจากผู้ออกแบบเสื้อได้นำไปโพสต์ในเฟซบุ๊กส่วนตัวของผู้ออกแบบ</p>
<p>6. ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของกลุ่ม “42.195 K Club... เราจะไปมารารอนด้วยกัน” เช่น ผ้าอเนกประสงค์ (Buff) เสื้อ และหมวก เป็นยี่ห้อที่พิธีกรผู้ดำเนินรายการเป็นเจ้าของ ผลิต และจัดจำหน่าย นายอิทธิพลเป็นผู้ออกตั้งกลุ่ม “42.195 K Club... เราจะไปมารารอนด้วยกัน”</p>	<p>- ผู้ดำเนินรายการ “ฟิตไปด้วยกัน” เป็นผู้ออกตั้งกลุ่ม “42.195K Club...เราจะไปมารารอนด้วยกัน” แต่ไม่ใช่เจ้าของผลิตภัณฑ์ผ้าอเนกประสงค์ (Buff) แต่เคยแจกผ้าอเนกประสงค์ดังกล่าว และที่ผู้ดำเนินรายการสวมผ้าอเนกประสงค์เป็นประจำ ขณะดำเนินรายการ เพราะโปรดิวเซอร์รายการบอกว่าต้องการให้เป็นเอกลักษณ์ของผู้ดำเนินรายการ</p>
<p>7. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ขัดต่อจริยธรรมของวิชาชีพของผู้ดำเนินรายการและทีมงาน</p>	<p>- คณะอนุกรรมการฯ ขอให้ผู้ดำเนินรายการระมัดระวังพฤติกรรมส่วนตัว โดยเฉพาะเมื่อใส่เสื้อที่มีสัญลักษณ์ของไทยพีบีเอส เนื่องจากสังคมทั่วไปรับรู้ว่าเป็นผู้ดำเนินรายการของไทยพีบีเอส</p>
<p>8. มีการโฆษณาแฝงผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ivarin amino</p>	<p>- รายการ “ฟิตไปด้วยกัน” ที่ปรากฏตามข้อร้องเรียนฯ เป็นเทปรายการที่ไม่ได้ใช้ออกอากาศ แต่ที่มีการเผยแพร่ออกไปนั้น เนื่องจากมีความผิดพลาดในกระบวนการส่งงานของผู้รับจ้างติดต่อให้กับโปรดิวเซอร์รายการ ส่วนรายการ “ฟิตไปด้วยกัน” ที่ออกอากาศผ่านหน้าจอสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เจ้าหน้าที่ที่ตรวจคุณภาพรายการได้เซ็นเซอร์ตราสินค้าแล้ว</p> <p>อย่างไรก็ตาม กรณีพิธีกรยอมให้ผู้ร่วมรายการใส่เสื้อที่มีตราสินค้าผลิตภัณฑ์ ivarin amino ในระหว่างการถ่ายทำรายการ เป็นการกระทำที่ขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมวิชาชีพเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน</p> <p>ส่วนกรณีบริษัท ivarin amino นำเทปรายการ “ฟิตไปด้วยกัน” ของไทยพีบีเอสที่ไม่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพรายการไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ และกระทำผิดฐานลักทรัพย์เนื่องจากรายการ “ฟิตไปด้วยกัน” เป็นทรัพย์สินของ ส.ส.ท.</p>

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ มีข้อสังเกต ดังนี้

(1) ด้านผู้ดำเนินรายการ ไม่ปรากฏว่ามีผลประโยชน์ทับซ้อนในรายการอย่างชัดเจน แต่จากการที่มีธุรกิจและดูแลเพจทางออนไลน์ที่มีการใช้ตราสินค้าและกิจกรรมเกี่ยวกับการวิ่งเข้ามาเกี่ยวข้องก่อให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนได้ กรณีดังกล่าวมีความเปราะบางสำหรับสื่อสาธารณะ ดังนั้น ทั้งผู้ดำเนินรายการและทีมงานโปรดิวเซอร์ต้องมีความรอบคอบ รวมทั้งปฏิบัติตามสัญญาว่าจ้างอย่างเคร่งครัด สำหรับกรณีที่มีการใช้ภาพตราสัญลักษณ์ของไทยพีบีเอสโดยไม่ได้รับอนุญาตไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ แต่มีภาพตราสัญลักษณ์ของไทยพีบีเอสร่วมกับตราสินค้าอื่นๆ ปรากฏในสื่อออนไลน์ อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิด และกระทบกระเทือนถึงหลักการความเป็นสื่อสาธารณะที่ไม่อาจมีการโฆษณาสินค้าใดๆ ได้

(2) สำหรับโปรดิวเซอร์ พบว่ามีข้อบกพร่องในการทำหน้าที่ผลิตรายการโดยอ้างว่าขาดความรู้ในเรื่องการทำงานกับสื่อสาธารณะในประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อน ทั้งที่ปฏิบัติหน้าที่ในสื่อสาธารณะมาเป็นเวลานาน (9 ปี) แม้ในรายการที่ออกอากาศเจ้าหน้าที่งานตรวจสอบคุณภาพรายการจะได้ดูแล (เช่น เซอร์) ไม่ให้เห็นตราสินค้าออกอากาศ แต่ทีมโปรดิวเซอร์รายการ “ฟิตไปด้วยกัน” ควรจะดูแลเรื่องนี้ตั้งแต่ต้นทาง นอกจากนั้น โปรดิวเซอร์รายการจะต้องกำกับให้ผู้ดำเนินรายการปฏิบัติตามสัญญาจ้าง โดยเฉพาะข้อ 3.4 “ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับต่างๆ โดยเฉพาะข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการรวมทั้งแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องและคำสั่งของผู้ว่าจ้าง”

สำหรับที่มีการเผยแพร่รายการ “ฟิตไปด้วยกัน” ที่ยังไม่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพรายการในเว็บไซต์ของสินค้า โดยอ้างว่าเกิดจากกระบวนการในการผลิต โดยห้องตัดต่อภายนอกส่งไฟล์รายการเบื้องต้นผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ (YouTube) โดยเปิดสาธารณะจนทำให้มีผู้นำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ทางการค้า ถือเป็นความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ และสำนัก

รายการควรมีกลไกควบคุมดูแลในเรื่องนี้เพื่อไม่ให้เกิดขึ้นอีก ส่วนการนำรายการที่ไม่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปใช้ถือเป็นการดำเนินการที่ผิดกฎหมาย ลิขสิทธิ์และอาญา

ดังนั้น คณะอนุกรรมการฯ เห็นว่า รายการ “ฟิตไปด้วยกัน” ออกอากาศเมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2560 และวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าขัดต่อข้อบังคับด้านจริยธรรมวิชาชีพ ความเป็นอิสระของวิชาชีพ ความรับผิดชอบ ต่อสาธารณะ และการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ตามข้อ 6 (6.6) (6.7) และ (6.8)

เรื่องที่ 6 : ร้องเรียนกรณีรายการ “กินอยู่...คือ” ตอน ไก่วัดอินทรีฯ นำเสนอข้อมูลคลาดเคลื่อน

ข้อร้องเรียน : ข้อร้องเรียนกรณีสถานีโทรทัศน์ ไทยพีบีเอส ออกอากาศรายการ “กินอยู่...คือ” ตอน ไก่วัดอินทรีฯ ออกอากาศเมื่อวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2560 โดยนำเสนอเนื้อหารายการเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ในอุตสาหกรรมที่มีข้อมูลคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงอย่างมาก เช่น การให้ข้อมูลเท็จว่าไก่ในอุตสาหกรรมมีการใช้สารเร่งโตและยาปฏิชีวนะ อีกทั้งหมิ่นประมาทวิชาชีพสัตวแพทย์

ผลการวิจัย : มีมติรับเป็นเรื่องราวร้องเรียนไว้พิจารณา และเห็นว่าข้อร้องเรียนดังกล่าวข้างต้นมีเนื้อหาเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับวิชาการ เพื่อให้ได้รับข้อมูลอย่างรอบด้าน จึงได้เรียนเชิญผู้ร้องเรียน

ผู้ถูกร้องเรียน ผู้มีความรู้ในเรื่องที่ร้องเรียน และ นักวิชาการที่ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบในเรื่องที่ ร้องเรียนเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูล จาก การ ให้ข้อมูล ผู้ร้องเรียนยอมรับว่าการเลี้ยงไก่ระบบ อุตสาหกรรมมีการใช้ยาปฏิชีวนะจริง เพื่อการรักษา เพียงแต่สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มมีความรู้ความ เข้าใจว่าต้องใช้ยาปฏิชีวนะในปริมาณเท่าไรจึงจะไม่ เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ดังนั้น คณะอนุกรรมการฯ จึงเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องเรียนไม่ขัดต่อ ข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท. ข้อ 4 จริยธรรมด้านความถูกต้อง เทียบตรง ทั้งนี้ ประเด็น กรณีเรื่องหมิ่นประมาทวิชาชีพสัตวแพทย์ เห็นว่า อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ มีข้อสังเกตว่า

(1) เรื่องการใช้สารเร่งโตหรือการใช้ยาในการ เลี้ยงไก่ในระบบอุตสาหกรรมนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อน และมีรายละเอียดมาก การนำเสนอในเวลาอันจำกัด อาจก่อให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ครบถ้วนได้ การ นำเสนอข้อมูลจึงควรต้องกระทำอย่างรอบคอบและ ให้ข้อมูลอย่างรอบด้าน โดยต้องคำนึงถึงผู้รับสาร ที่หากรับทราบข้อมูลไม่ครบถ้วนอาจจะทำให้เกิด ความวิตก ในฐานะสื่อสาธารณะต้องระมัดระวัง ในการนำเสนอข่าวสารให้ถูกต้อง ครบถ้วน มีความ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้บริโภค

(2) เนื่องจากรายการที่ถูกร้องเรียนนี้เป็น รายการเทป ซึ่งมีกระบวนการตรวจสอบก่อน การออกอากาศ คณะอนุกรรมการฯ มีข้อเสนอให้

เข้มงวดในการตรวจสอบเนื้อหารายการทุกรายการ ไม่ใช่เฉพาะรายการที่ถูกร้องเรียนนี้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ก็ดี ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตต้องมีความเข้าใจ ในจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพของ ส.ส.ท. และ ช่วยกันระมัดระวังตั้งแต่ต้นทาง มิใช่ปล่อยให้ เป็น ภาระของฝ่ายตรวจสอบคุณภาพรายการซึ่งเป็น ด้านสุดท้าย

(3) ส.ส.ท. ต้องทำให้ผู้ผลิตภายนอก ผู้ผลิต ภายใน ผู้ดำเนินรายการ มีความเข้าใจข้อบังคับด้าน จริยธรรมของวิชาชีพ ส.ส.ท. ครบถ้วนที่ยังแก้ปัญหา นี้ ไม่ได้ ก็ยากที่จะยกระดับมาตรฐานสื่อสาธารณะ ให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้

การดำเนินการอื่นๆ

ในปี พ.ศ. 2560 คณะอนุกรรมการรับและ พิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน ได้ร่วมกับ แกนนำจริยธรรมผู้บริหารของ ส.ส.ท. และผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้คู่จริยธรรมจำนวน 2 ครั้ง

ผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการดำเนินการดังกล่าว มีดังนี้

1. พนักงานมีความรู้ความเข้าใจข้อบังคับ ส.ส.ท. ว่าด้วยจริยธรรม และตระหนักในจุดยืน การทำหน้าที่สื่อสาธารณะที่สร้างสรรค์สังคมคุณภาพ และคุณธรรมมากขึ้น
2. มีพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้จริยธรรม ขององค์การภายใต้บรรยากาศการมีส่วนร่วมของ ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ทำให้มีมุมมองที่หลากหลาย ในการสร้างคุณค่าการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการ ขยายมุมมองความเข้าใจที่สร้างสรรค์ให้สังคมต่อไป
3. มีการถอดบทเรียน แนวปฏิบัติที่นำมาจาก การร่วมคิดร่วมทำของผู้ปฏิบัติงานจริงในแต่ละหน่วยงาน ซึ่งทำให้เป็นรูปธรรมและเข้าใจง่าย และง่ายต่อการ นำไปใช้ และนำไปสู่วิถีการปฏิบัติอันจะเป็นวัฒนธรรม ขององค์การ
4. มีผลปรากฏชัดเจนเป็นรูปธรรมที่ข้อร้องเรียน เกี่ยวกับจริยธรรมลดน้อยลง

